



Sodišče Evropske unije
SPOROČILO ZA MEDIJE ŠT. 50/11

V Luxembourg, 24. maja 2011

Sodbe v zadevah C-47/08, C-50/08, C-51/08, C-53/08, C-54/08, C-61/08 in
C-52/08

Komisija proti Belgiji, Komisija proti Franciji, Komisija proti Luksemburgu,
Komisija proti Avstriji, Komisija proti Nemčiji, Komisija proti Grčiji in Komisija
proti Portugalski

Mediji in informacije

**Države članice dostopa do notarskega poklica ne morejo pridržati za svoje
državljanje**

Čeprav notarske dejavnosti, kot so trenutno določene v zadevnih državah članicah, uresničujejo cilje v splošnem interesu, te dejavnosti niso povezane z izvajanjem javne oblasti v smislu Pogodbe ES

Komisija je proti šestim državam članicam (Belgija, Nemčija, Grčija, Francija, Luksemburg in Avstrija) vložila tožbe zaradi neizpolnitve obveznosti, ker so dostop do notarskega poklica pridržale za svoje državljane, kar je po mnenju Komisije diskriminacija na podlagi državljanstva, ki je s Pogodbo ES prepovedana. Komisija Portugalski, pa tudi drugim omenjenim državam, razen Franciji, očita, da za notarje niso uporabljale direktive o priznavanju poklicnih kvalifikacij¹.

Glavno vprašanje v teh zadevah je, ali so dejavnosti, ki se opravljajo v okviru notarskega poklica, povezane z izvajanjem javne oblasti v smislu Pogodbe ES. V tej pogodbi je namreč določeno, da se za dejavnosti, ki so povezane, čeprav občasno, z izvajanjem javne oblasti, določbe o svobodi ustanavljanja ne uporabljajo². Države članice, na katere se te zadeve nanašajo, čeprav priznavajo, da notarji na splošno opravljajo svoje storitve na njihovem ozemlju kot svobodni poklic, trdijo, da so notarji javni uslužbenci, ki sodelujejo pri izvajanju javne oblasti, in da se za njihovo dejavnost pravila o svobodi ustanavljanja ne uporabljajo.

Sodišče je v prvem delu sodb, ki jih je danes izreklo, pojasnilo, da se tožbe Komisije nanašajo le na pogoj državljanstva, ki ga zahtevajo zadevne nacionalne ureditve za dostop do notarskega poklica, in ne na samo organizacijo notariata.

Da bi presodilo, ali so notarske dejavnosti povezane z izvajanjem javne oblasti v smislu Pogodbe ES, je Sodišče nato preučilo pristojnosti notarjev v zadevnih državah članicah, pri čemer je najprej spomnilo, da so lahko iz uporabe načela svobode ustanavljanja izvzete le dejavnosti, ki so v neposredni in posebni zvezi z izvajanjem javne oblasti.

Sodišče je glede tega navedlo, da je glavna naloga notarjev kot javnih uslužbencev potrjevanje pravnih aktov. S tem posredovanjem – ki je odvisno od akta obvezno ali fakultativno – notar ugotavlja, ali so izpolnjeni vsi zakonski pogoji, ki so nujni za izvedbo akta, in ali so zadevne stranke pravno in poslovno sposobne. Poleg tega imajo notarski zapisi večjo dokazno moč in so izvršljivi.

Vendar je Sodišče poudarilo, da se potrjujejo akti ali sporazumi, h katerim so stranke pristopile prostovoljno. Te namreč v okviru zakonskih omejitev same odločajo o vsebini svojih pravic in obveznosti in prosto izbirajo določbe, glede katerih se želijo zavezati, ko akt ali sporazum predložijo v potrditev notarju. Pogoj za posredovanje notarja je tako predhodno soglasje ali ujemanje volje strank. Poleg tega notar brez predhodnega soglasja strank ne more enostransko

¹ Direktiva Sveta z dne 21. decembra 1988 o splošnem sistemu priznavanja visokošolskih diplom, pridobljenih s poklicnim izobraževanjem in usposabljanjem, ki traja najmanj tri leta (89/48/EGS) (UL 1989, L 19, str. 16), kakor je bila spremenjena z Direktivo 2001/19/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. maja 2001 (UL L 206, str. 1), in/ali Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2005/36/ES z dne 7. septembra 2005 o priznavanju poklicnih kvalifikacij (UL L 255, str. 22).

² Člen 45 Pogodbe ES (postal člen 51 PDEU).

spremeniti sporazuma, ki mu je predložen v potrditev. **Dejavnost potrjevanja, ki je zaupana notarjem, torej ni v neposredni in posebni zvezi z izvajanjem javne oblasti (92).** Dejstvo, da je treba nekatere akte ali nekatere sporazume nujno potrditi, sicer so nični, te ugotovitve ne more ovreči, saj je običajno, da se za veljavnost različnih aktov zahteva izpolnjevanje obličnostnih zahtev ali spoštovanje obveznih postopkov potrjevanja.

Poleg tega dejstvo, da se z notarskimi dejavnostmi uresničujejo cilji v splošnem interesu, to je zagotavljanje zakonitosti in pravne varnosti pravnih poslov, ki jih sklenejo posamezniki, samo po sebi ne zadostuje, da bi se za neko dejavnost štelo, da je v neposredni in posebni zvezi z izvajanjem javne oblasti. Dejavnosti, ki se izvajajo v okviru različnih reguliranih poklicev, namreč pogosto vsebujejo obveznost, da osebe, ki jih opravljajo, uresničujejo tak cilj, ne da bi se za te dejavnosti štelo, da gre za izvajanje javne oblasti.

Glede dokazne moči notarskih listin je Sodišče ugotovilo, da ta izhaja iz ureditve dokaznih pravil v državah članicah in torej nima neposrednega vpliva na opredelitev notarske dejavnosti, ki vključuje sestavo teh listin. Glede izvršljivosti teh listin Sodišče navaja, da je izvršljivost posledica volje strank, ki pridejo k notarju ravno zaradi sestave take listine z namenom, da ji zagotovijo izvršljivost, potem ko notar preveri njeno skladnost z zakonom.

Poleg dejavnosti potrjevanja listin je Sodišče preučilo druge dejavnosti, ki so v zadevnih državah članicah zaupane notarjem – kot so sodelovanje pri izvršbi na nepremičninah ali naloge na področju dednega prava – in presodilo, da tudi te ne pomenijo izvajanja javne oblasti. Večina teh dejavnosti se namreč izvaja pod nadzorom sodišča ali na podlagi volje strank.

Sodišče nato navaja, da notarji v okviru svoje krajevne pristojnosti poklic opravljajo v **pogojih konkurence**, kar za izvajanje javne oblasti ni značilno. Poleg tega so v nasprotju z javnimi organi, pri katerih nosi odgovornost za napake država, notarji svojim strankam **neposredno in osebno odgovorni za škodo, ki je posledica napak, ki jih storijo pri opravljanju svojih dejavnosti.**

V teh okoliščinah je **Sodišče menilo, da notarske dejavnosti, kot so trenutno določene v zadevnih državah članicah, niso povezane z izvajanjem javne oblasti v smislu člena 45, prvi odstavek, Pogodbe ES. Zato pogoj državljanstva, ki se z zakonodajo teh držav zahteva za dostop do notarskega poklica, pomeni diskriminacijo na podlagi državljanstva, ki je s Pogodbo ES prepovedana.**

Nazadnje, v drugem delu sodb je Sodišče ugotovilo, da je zaradi posebnih okoliščin, ki so spremljale zakonodajni postopek, v Uniji obstajala negotovost glede obstoja dovolj jasne obveznosti,³ da države članice prenesejo direktivo o priznavanju poklicnih kvalifikacij za notarski poklic. Zato je Sodišče zavrnilo očitek, da države članice niso izpolnile obveznosti iz te direktive.

OBVESTILO: Tožbo zaradi neizpolnitve obveznosti lahko zoper državo članico, ki ni izpolnila obveznosti na podlagi prava Unije, vloži Komisija ali druga država članica. Če Sodišče ugotovi, da obveznosti niso bile izpolnjene, mora ta država članica v kar najkrajšem času sprejeti ukrepe, potrebne za izvršitev sodbe. Če Komisija meni, da država članica ni sprejela ukrepov, potrebnih za izvršitev sodbe, lahko vloži novo tožbo, s katero zahteva naložitev denarnih sankcij. Če Komisija ni obveščena o ukrepih za prenos direktive, pa lahko Sodišče na podlagi predloga Komisije sankcije naloži že v prvi sodbi.

Neuradni dokument za medije, ki ne zavezuje Sodišča.

[Celotno besedilo](#) sodbe je objavljeno na spletni strani CURIA na dan razglasitve.

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Posnetki z razglasitve sodbe so dostopni na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106

³ Ob poteku roka, ki je bil določen v obrazloženih mnenjih, ki jih je Komisija naslovila na zadevne države članice in v katerih jih je pozvala k uskladitvi z direktivo.